

Suðuroyar Sparikassi fer **ongan** veg

BÚSKAPUR Tað vóru ikki einans gullkorn í frágreiðingini hjá Fíggjareftirlitinum, sum vitjaði bankan í oktober. Men vit hava tamarhald á støðuni, vissar stjórin

Gunnar Skúvadal

Lutfallið millum útlán og eginogn, tað sum á fakmáli eitur gearing, er 9,9 í Suðuroyar Sparikassa. Tað vil siga, at Sparikassin hevur lænt eginognina 9,9 ferðir út, restina hevur hann lænt frá øðrum peningastovnum ella Tjóðbankanum til at læna út aftur til sínar kundar.

Og hetta er sera nógv í mun til aðrar líknandi peningastovnar í Danmark, sum í meðal hava eina gearing uppá 3,5.

Men sambært stjóranum, Søren L. Bruhn, so er hetta bara ein partur av søguni.

– Nógv tann størsti parturin av okkara útlánnum eru til privatfólk, ofta í prioritetshúsálán, og tað eru lán við lágum váða. Líknandi bankar í Danmark læna nógv meira til vinnulív, og tað er við høgum váða. Av tí sama kunnu vit eisini tilláta okkum at hava eina hægri gearing, sigur hann.

Suðuroyar Sparikassi tolir

einans at missa 3,2 prosent av sínum útlánnum, so kemur hann undir solvenstørvin. Og eisini tað er munandi verri í mun til aðrar líknandi peningastovnar, sum tola at missa 13,5 prosent av sínum útlánnum, áðrenn nakar vandi er á ferð, sigur Fíggjareftirlitið.

Men tað fær ikki stjóran at liggja í andvekri.

– Eitt er váði ennað er veruleiki. Vit hava mist munandi minni enn danskir bankar við okkara stødd. Vit tola í veruleikanum eitt hall uppá 17 milliónir, sigur Søren L. Bruhn. Ringasta árið í søguni hjá sparikassanum, sum skjótt fyllir 70 ár, var 2010, tá hallið var 2,5 milliónir krónur.

Triði hvør stórkundi veikir

Tá Fíggjareftirlitið gjørdi stakroyndir av stóru kundunum hjá Suðuroyar Sparikassa komu tey eftir, at ein triðingur av stóru kundunum (10 av 30) vísa tekin um

veikleika. Og Fíggjareftirlitið kravdi, at Sparikassin økti um sínar avsetingar til tap við 2,5 milliónum. Sparikassin hevði sjálvur mett tørvin til avsetingar móti tapi til 3,5 milliónir

Søren Bruhn viðgongur, at eitt meirkrav uppá umleið 70 prosent er nógv.

– Vit royna at sannføra tey um, at tað sum vit hava gjørt er rætt. Vit siga, at eitt skip ella ein bygningur hevur eitt virði uppá tvær milliónir. Men um tey so siga at rætta talið er ein millión, so nyttar lítið hjá okkum at muta ímóti.

– Men teir siga jú, at tit hava pyntað tølina í meira lagi?

– Ja, tað blívur so altíð ein spurningur um, hvør kennir kundan betur, tey ella vit. Men samanumtikið er vert at minna á, at tað hóast alt bara eru 0,5 prosent av samlaða útlánsmassanum, sum eru niðurskrivað.

Suðuroyar Sparikassi hevur fingið álagt leyfandi at kunna Fíggjareftirlitið um

gongdina hjá hesum kundunum við størri váða.

Fara at selja fasta ogn

Fíggjareftirlitið finst eisini at Suðuroyar Sparikassa, tí ein ov stórir partur av pengunum, sum bankin eigur, er bundin í fastari ogn. Tað ger bankan sárbaran um húsaprísirnir falla, og bankin eigur at minka um henda vágan, stendur í frágreiðingini frá Fíggjareftirlitinum. Søren Bruhn sigur, at Suðuroyar Sparikassi í næstum fer at lýsa fasta ogn, sum bankin eigur í Vági, til sølu. Søren Bruhn vísir annars á, at tað ikki altíð ber til at samanbera danskar og føroyskar bankar.

– Skuldu vit brúkt danskar normar, so kundu vit bara átt fasta ogn fyrri triggjar milliónir, og tað er í minna lagi, tá vit hugsa um, at vit hóast alt hava fleiri deildir, sigur hann.

Fíggjareftirlitið endar sína frágreiðing við eini røð av kravboðum. Eitt nú

til leiðsluna um at tillaga mannagongdir, sum í fleiri førum eru ymiskar og beinleiðis mótstríðandi, stendur skrivað.

Um tann partin sigur Søren L. Bruhn, at hann í síni tíð hevur fingið ymsar heimildir frá nevndini, sum hann skal virka innanfyri. Til dømis at gera avskrivningar uppá kundar, uttan fyrst at leggja málið fyri nevndina. Men í praksis hevur hann hildið seg til at leggja fleiri mál fyri nevndina, enn neyðugt.

– Tað skal vera samanhangur millum hvønn politik ella praksis vit hava í dagliga arbeiðnum, og so tað sum er skrivað í okkara innanhýsis skjølum, og hetta hava vit nú rættað, sigur stjórin.

Suðuroyar Sparikassi hevði miðað eftir einum úrsliti uppá millum 3 og 4 milliónir í 2012. Herdu krøvini frá Fíggjareftirlitinum gera, at úrslitið nú verður munandi minni, men tó ikki hall, sigur Søren L. Bruhn.

gunnar@sosialurin.fo

FAKTA:

- Suðuroyar Sparikassi er nógv minsti banki í danska kongaríkinum
- Suðuroyar-grunnurin og umleið 700 smærri partaeigarar eiga bankan
- Felagsformurin er avgerandi fyri, um talan er um banka ella sparikassa
- Norðoya Sparikassi er ikki ein banki men ein sjálvsognarstovnur